

KVOPP009V4UL

SyJ-AMPC-PRR

Nº Expediente: 16008704-01

Excma. Sra.
Defensora del Pueblo de la República Checa
Udolní, 39
CZ - 60200 BRNO
República Checa

Defensor del Pueblo
REGISTRO

Fecha: 21/11/2016
Salida: 16077963
Expte.: 16008704-01

Excma. Sra.:

Como continuación al anterior escrito de esta institución, en el que se participaba la admisión a trámite de su queja, remitiendo una comunicación a la Secretaría de Estado del Ministerio de Justicia, en solicitud del informe prevenido en el artículo 18.1 de la Ley Orgánica 3/1981, de 6 de abril, del Defensor del Pueblo, se participa que, recientemente se ha recibido en esta institución el informe de aquel organismo, en el que se indica:

“La Subdirección General de Cooperación Jurídica Internacional en tanto que Autoridad Central española en materia de sustracción internacional de menores, recibió el día 3 de septiembre de 2010 la solicitud de restitución relativa al menor M. J. procedente de la Autoridad Central checa.

Desde que se recibió la solicitud de restitución internacional en el Ministerio de Justicia se llevaron a cabo las siguientes actuaciones:

En fecha 22 de octubre de 2010, tal y como prevé el Convenio de la Haya de 1980 sobre los Aspectos Cíviles de la Sustracción Internacional de Menores la Autoridad Central española con el fin de intentar mediar en el asunto y lograr una solución rápida en aras al interés superior del menor, se puso en contacto con la madre con el fin de que considerara la posibilidad de acceder a la restitución voluntaria del menor en la República Checa, evitando así el inicio de un proceso judicial en España. En dicha comunicación se estableció un plazo de 15 días para obtener una respuesta de su parte.

Nº Expediente: 16008704-01

Transcurrido dicho plazo, ante la negativa de la madre de retornar voluntariamente al menor, la Autoridad Central española en el ejercicio de las competencias que le corresponden en materia de sustracción internacional de menores, analizó el expediente y solicitó información adicional a la Autoridad Central de la República Checa por cuanto de la documentación inicialmente aportada no quedaba suficientemente acreditado que la residencia habitual del menor fuera la República Checa y no España. La residencia habitual del menor es el elemento clave para determinar si procede o no la tramitación de cualquier solicitud de restitución internacional entre dos países, en este caso España y la República Checa. Al respecto, el Convenio de la Haya define claramente en su ámbito de aplicación cuando un traslado o retención han de considerarse ilícitos al establecer en su artículo 3 que el traslado o la retención de un menor se considerarán ilícitos cuando se haya producido con infracción de un derecho de custodia atribuido, separada o conjuntamente a una persona, a una institución, o a cualquier otro organismo, con arreglo al derecho vigente en el Estado en el que el menor tenía su retención habitual inmediatamente antes de su traslado o retención.

Analizada la documentación adicional remitida por la República Checa, el día 26 de noviembre de 2010 la Autoridad Central española entendió, en el ejercicio de sus competencias, que no quedaba acreditada entre otras cuestiones, que la residencia habitual del menor fuera la República Checa como afirmaban las autoridades de dicho país. Dicha información se trasladó a la Autoridad Central Checa, informando de que debido a lo anterior, no resultaba posible la tramitación de su solicitud de restitución internacional.

Asimismo, se informó a la Autoridad Central checa de que el Sr. J. [REDACTED] tenía una causa penal abierta en España. En concreto, había sido citado para comparecer el día 21 de enero de 2011 en el Juzgado de Violencia sobre la Mujer número 3 de Madrid, acusado de un presunto delito de malos tratos a su mujer.

A raíz de lo anterior, la Autoridad Central checa procedió a remitir nueva información al Ministerio de Justicia con el fin de acreditar la residencia habitual del menor en la República checa. El Ministerio de Justicia en tanto que Autoridad Central española, a la vista de la nueva documentación facilitada, así como de la finalización del proceso judicial penal indicado anteriormente, resolvió dar trámite a la solicitud de restitución internacional del menor M. [REDACTED] J. [REDACTED] a la República Checa, y remitió el día 28 de marzo de 2011 la solicitud a la Abogacía del Estado de Madrid, único órgano competente para interponer la demanda de restitución ante el Juzgado de Primera

Nº Expediente: 16008704-01

Instancia correspondiente. La Abogacía de Estado de Madrid, tras estudiar y examinar la documentación, interpuso la demanda ante el Juzgado de Primera Instancia número 93 de Madrid, el día 3 de mayo de 2011.

El día 18 de mayo de 2011 el citado tribunal dictó auto ordenando el retorno del menor a la República Checa y el día 24 de mayo de 2011 esta Unidad informó a la Autoridad Central checa sobre la citada decisión acompañando asimismo la citada sentencia.

Al respecto se hace constar que, cuando el Abogado del Estado presenta ante el Juzgado de Primera Instancia correspondiente una demanda de restitución internacional de un menor, en este caso la República Checa, lo hace en nombre y representación de la Autoridad Central española que es el Ministerio de Justicia, en defensa de la aplicación de un convenio internacional, en este caso, del Convenio de la Haya de 1980 relativo a los Aspectos Civiles sobre la Sustracción Internacional de Menores.

Por lo anterior, el contacto entre el Abogado del Estado y el solicitante, en el caso que nos ocupa el Sr. J. [REDACTED], siempre se realiza a través de la Autoridad Central sin comunicación directa entre el peticionario solicitante y el Abogado del Estado encargado de la tramitación del caso, por cuanto su función es la de representar al Estado en defensa de los intereses generales. En todo caso, las alegaciones y pruebas del progenitor que solicita la restitución son tenidas en cuenta y debidamente recogidas en la demanda que el Abogado del Estado interpone, de hecho, son la base que fundamenta la citada demanda.

El día 4 de julio de 2011 la Autoridad Central Española en cumplimiento de las obligaciones que le corresponden informó a la Autoridad Central checa que la madre había interpuesto recurso de apelación contra la sentencia dictada en primera instancia, y desconoce si el Sr. J. [REDACTED] fue informado o no al respecto por parte de la Autoridad Central checa, única responsable y competente para llevar a efecto dicha comunicación al solicitante.

En fecha 25 de abril de 2012, la sección 24ª de la Audiencia Provincial de Madrid dictó auto por el que estimó el recurso de la madre del menor, revocando así el auto dictado en primera instancia que ordenó el retorno del menor a la República Checa.

Nº Expediente: 16008704-01

Entre los fundamentos jurídicos del auto se llama la atención sobre el Fundamento Primero que establece: pues bien un examen de las circunstancias concurrentes en el presente caso evidencias que no se ha producido en este caso ni traslado ni retención ilícitos, en los términos del artículo 3 del Convenio de la Haya ... por cuanto el traslado de la madre con el menor a España se produjo con el consentimiento del padre, tal y como habitualmente venía haciendo y dado que está demostrado que madre e hijo pasaban largas temporadas en España junto con su familia de origen tal y como se refleja en la cartilla sanitaria del menor... el traslado de la madre a Madrid tres meses antes del parto, el nacimiento del menor en Madrid donde está empadronado...

En fecha 30 de mayo de 2012, esta Unidad remitió por segunda vez a la Autoridad Central checa el auto de fecha 25 de abril de 2012 dictado por la Audiencia Provincial de Madrid.

Por último, se hace constar que este Departamento ha mantenido puntualmente informada a la Autoridad Central checa de la tramitación que ha seguido este expediente a través de numerosísimos correos electrónicos.

Además, se han mantenido diversas reuniones con distintas autoridades checas en las que también se ha dado cumplida información de este expediente. En concreto, se han mantenido tres reuniones con las autoridades checas: una en Bruselas en el marco de la Reunión de la Red Judicial Europea en Materia Civil celebrada el pasado mes de abril, en el mes de mayo en este Ministerio con la Subdirectora Adjunta y la Jefa de Área de Sustracción internacional de menores se reunieron con la Cónsul de la Embajada de la República Checa en Madrid, y en el mes de junio, la Subdirectora General mantuvo una reunión con una delegación checa compuesta por diversos representantes de la Autoridad Central checa como de la Embajada de la República Checa en Madrid en la que se abordaron, entre otras cuestiones, aspectos relativos a la tramitación que había seguido este expediente.

Conclusión, esta Unidad en tanto que Autoridad Central española en materia de sustracción internacional de menores, ha tramitado e informado puntualmente a la Autoridad Central checa acerca de las actuaciones que se han llevado a cabo en relación con este expediente que se encuentra cerrado y finalizado con la resolución judicial de la Audiencia Provincial de Madrid de fecha 25 de abril de 2012 que denegó el retorno del menor a la República Checa. Es una decisión judicial sobre la que la Autoridad Central española no tiene competencia alguna".

Nº Expediente: 16008704-01

Por ello, a la vista del contenido de dicho informe, y antes de realizar un pronunciamiento desde esta institución en relación con el problema expuesto, se le indica que, si lo estima oportuno, puede realizar las alegaciones que considere convenientes en relación con dicha cuestión, al objeto de estudiar la posible conclusión de su expediente o la reanudación de la actuación abierta ante la Administración competente.

Le saluda muy atentamente,

Soledad Becerril
Defensora del Pueblo

Las políticas de privacidad y el tratamiento de los datos de carácter personal se realizan conforme a lo dispuesto en la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de Carácter Personal, y en la Instrucción del Defensor del Pueblo de 20 de mayo de 2015 (BOE núm. 166, de 13 de julio; rect. BOE núm. 284, de 27 de noviembre de 2015) donde se establece el procedimiento para que los ciudadanos puedan obtener, gratuitamente, información sobre sus datos e igualmente proceder a solicitar la rectificación, cancelación y oposición a los mismos.

Vážená paní
Veřejná ochránkyně práv České republiky
Údolní 39
CZ - 60200 BRNO
Česká republika

**Veřejný ochránce práv
PODATELNA**

**Datum: 21. 11. 2016
Vypraveno: 16077963
Čj.: 16008704-01**

Vážená paní,

v návaznosti na svůj předchozí dopis, v němž jsme Vás informovali o tom, že jsme se začali zabývat Vaší stížností a předali Státnímu sekretariátu Ministerstva spravedlnosti žádost o podání informací ve smyslu článku 18 odst. 1 zákona č. 3/1981 ze dne 6. dubna o veřejném ochránci práv, Vám oznamujeme, že jsme v nedávné době obdrželi zprávu uvedené organizace, v níž je uvedeno toto:

„Úřadu náměstka Generálního ředitelství pro Mezinárodní spolupráci v oblasti soudnictví jako španělskému ústřednímu orgánu pro oblast mezinárodních únosů dětí byl dne 3. září 2010 doručen návrh ústředního orgánu České republiky na návrat nezletilého M. J. [redacted] [redacted] *pozn. překl.*“

Po doručení návrhu na návrat na mezinárodní úrovni podniklo Ministerstvo spravedlnosti tyto kroky:

Dne 22. října 2010 na základě ustanovení Haagské úmluvy z roku 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí kontaktoval španělský ústřední orgán jako prostředník v dané věci a za účelem dosažení rychlého vyřešení s ohledem na nejvyšší zájem dítěte jeho matku, aby zvážila možnost dobrovolného návratu dítěte do České republiky, a aby tedy nebylo nutné zahajovat ve Španělsku žádné soudní řízení. V uvedené komunikaci byla matce stanovena lhůta 15 dní, aby se k dané věci vyjádřila.

Po uplynutí této lhůty a vzhledem k tomu, že se matka k dobrovolnému návratu dítěte vyjádřila zamítavě, španělský ústřední orgán v rámci výkonu působnosti svých pravomocí, které mu náleží v oblasti mezinárodních únosů dětí, prostudoval spis a vyžádal si od ústředního orgánu České republiky další informace, protože původně předložená dokumentace neprokazovala dostatečně, že by dítě mělo obvyklé bydliště v České republice, a nikoli ve Španělsku. Obvyklé bydliště dítěte je klíčovým faktorem při určení, zda je na místě projednat jakýkoli návrh na mezinárodní návrat mezi dvěma státy, v tomto případě mezi Španělskem a Českou republikou. V této souvislosti je v ustanovení o rozsahu působnosti v článku 3 Haagské úmluvy jasně vymezeno, kdy je třeba považovat přemístění nebo zadržení za protiprávní: bylo porušeno právo péče o dítě, které má osoba, instituce nebo kterýkoliv jiný orgán, buď společně nebo samostatně, podle právního řádu státu, v němž dítě mělo své obvyklé bydliště bezprostředně před přemístěním nebo zadržením.

Po prostudování další dokumentace předložené dodatečně Českou republikou došel dne 26. listopadu 2010 španělský ústřední orgán v rámci výkonu své pravomocí k závěru, že mezi jiným není prokázáno, že by dítě mělo obvyklé bydliště v České republice, jak původně tvrdily úřady uvedeného státu. Tyto informace byly předány ústřednímu orgánu České republiky, který

byl zároveň informován o tom, že vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem nelze jeho návrh na mezinárodní návrat projednat.

Zároveň byl ústřední orgán České republiky informován o tom, že pan J. [redacted] je účastníkem trestního řízení probíhajícího ve Španělsku. Konkrétně se jednalo o to, že byl předvolán k Okresnímu soudu v Madridu, senát pro násilí na ženách č. 3 (*Juzgado de Violencia sobre la Mujer número 3 de Madrid*) na jednání nařízené na den 21. ledna 2011 a že byl obviněn ze spáchání trestného činu týrání své ženy.

Na základě shora uvedených skutečností předložil ústřední orgán České republiky Ministerstvu spravedlnosti nové informace pro doložení skutečnosti, že dítě má obvyklé bydliště v České republice. Ministerstvo spravedlnosti jako španělský ústřední orgán ve světle nově předložené dokumentace a vzhledem ke skončení shora uvedeného trestního řízení rozhodl, že mezinárodní návrh na návrat M. [redacted] J. [redacted] do České republiky bude projednán a dne 28. března 2011 postoupil návrh Státnímu zastupitelství v Madridu, které je jediným orgánem příslušným k podání návrhu na návrat k příslušnému okresnímu soudu. Státní zastupitelství v Madridu podalo dne 3. května 2011 po prostudování a prošetření dokumentace návrh k Okresnímu soudu v Madridu, občanskoprávní senát č. 93 (*Juzgado de Primera Instancia número 93 de Madrid*).

Dne 18. května 2011 uvedený soud vydal rozhodnutí, v němž nařídil návrat dítěte do České republiky a dne 24. května 2011 informoval tento úřad o uvedeném rozhodnutí ústřední orgán České republiky a zároveň předmětný rozsudek tomuto orgánu zaslal.

V tomto ohledu uvádíme, že při podání návrhu příslušnému okresnímu soudu na návrat dítěte na mezinárodní úrovni, v tomto případě do České republiky, jedná státní zástupce jménem španělského ústředního orgánu, kterým je Ministerstvo spravedlnosti, aby zajistil použití mezinárodní úmluvy, v tomto případě Haagské úmluvy z roku 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí.

Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem probíhá jakýkoli kontakt mezi státním zástupcem a navrhovatelem, v tomto případě panem J. [redacted], prostřednictvím ústředního orgánu, aniž by spolu navrhovatel a státní zástupce pověřený danou věcí komunikovali přímo, protože funkcí státního zástupce je zastupování státu při obraně veřejného zájmu. V každém případě tvrzení a důkazy rodiče, který o návrat žádá, jsou zohledněny a řádně začleněny do návrhu podávaného státním zástupcem a v podstatě tvoří základ uvedeného návrhu.

Dne 4. července 2011 splnil španělský ústřední orgán svou povinnost, když informoval ústřední orgán České republiky o tom, že matka podala proti rozhodnutí v prvním stupni opravný prostředek, a že mu není známo, zda ústřední orgán České republiky pana J. [redacted] o této skutečnosti informoval, či nikoli, s tím, že ústřední orgán České republiky je jediným orgánem, který odpovídá za předání těchto informací navrhovateli, a je také jediným orgánem, který je k tomu příslušný.

Dne 25. dubna 2012 vydal 24. senát Krajského soudu v Madridu (*Audiencia Provincial de Madrid*) rozhodnutí o opravném prostředku podaném matkou dítěte a tímto rozhodnutím zrušil rozhodnutí vydané v prvním stupni, jímž byl nařízen návrat dítěte do České republiky.

Mezi právními důvody je třeba zdůraznit především důvod první, v jehož rámci se uvádí: po prostudování okolností tohoto případu lze dojít k závěru, že okolnosti prokazují skutečnost, že nedošlo k žádnému protiprávnímu přemístění ani zadržení ve smyslu článku 3 Haagské úmluvy ..., protože přemístění matky s dítětem do Španělska proběhlo se souhlasem otce, jak ostatně obvykle probíhalo, a vzhledem k tomu, že je prokázáno, že matka a syn trávili dlouhá časová období ve Španělsku se svou původní rodinou, jak je uvedeno ve zdravotnické dokumentaci dítěte, ...přestěhování matky do Madridu tři měsíce před porodem, narození dítěte v Madridu, kde je pokřtěn...

Dne 30. května 2012 předal tento úřad již podruhé ústřednímu orgánu České republiky rozhodnutí ze dne 25. dubna 2012 vydaného Krajským soudem v Madridu.

Konečně uvádíme, že toto oddělení průběžně přesně informovalo ústřední orgán České republiky o stavu tohoto spisu značným množstvím e-mailových zpráv.

Navíc proběhlo několik schůzek s různými českými úřady, na nichž byly též podány komplexní informace o této věci. Konkrétně se jednalo o tři schůzky s českými úřady: jedna proběhla v Bruselu v rámci zasedání Evropské soudní sítě pro občanské věci, které se konalo v dubnu minulého roku, v květnu se na tomto Ministerstvu sešla náměstkyně a vedoucí odboru pro mezinárodní únosy dětí s konzulkou Velvyslanectví České republiky v Madridu a v červnu se sešla hlavní náměstkyně s českou delegací, již tvořili různí zástupci ústředního orgánu České republiky, jakož i zástupci Velvyslanectví České republiky v Madridu, kde byly mimo jiné nastoleny i záležitosti související s projednáním této věci.

Závěrem lze konstatovat, že tento úřad jako španělský ústřední orgán při výkonu pravomocí v oblasti mezinárodních únosů dětí projednal a podrobně informoval ústřední orgán České republiky o jednáních, která byla v této věci učiněna, přičemž tento spis byl uzavřen a věc skončena rozsudkem vydaným Krajským soudem v Madridu dne 25. dubna 2012, jímž byl zamítnut návrh na návrat dítěte do České republiky. Jedná se o soudní rozhodnutí a v této oblasti nemá španělský ústřední orgán žádné pravomoci.“

Ze shora uvedených důvodů a s ohledem na obsah uvedené zprávy a ještě před tím, než tato instituce přijme v uvedené věci jakékoli rozhodnutí, Vám sdělujeme, že považujete-li to za vhodné, můžete vznést námitky v této věci dle vlastního uvážení za účelem posouzení možného uzavření vašeho případu nebo obnovení probíhajícího řízení před příslušným úřadem.

S úctou

Podpis nečitelný

Soledad Becerril
Veřejná ochránkyně práv